

ת"פ 38484/12/14 - מדינת ישראל נגד א. גול נכסים והשקעות בע"מ, שמעון יצחק אבוחסירא

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 38484-12-14

16 מאי 2016

לפני:

כב' השופט אורן שגב

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד אסף תומר

-

הנאשמים:

1. א. גול נכסים והשקעות בע"מ
2. שמעון יצחק אבוחסירא
ע"י ב"כ: עו"ד יצחק יונגר

החלטה

לפניי בקשת הנאשמים להורות על ביטול כתב האישום שהוגש כנגדם מחמת התיישנות ומחמת הגנה מן הצדק בשל שיהוי.

טענות הצדדים בבקשה

1. לטענת הנאשמים, העבירה המיוחסת להם נעברה בחודש דצמבר 2014, בעוד שבהתאם לחומר החקירה המצוי בתיק, העובד, שזכויותיו נפגעו לכאורה, טוען שפוטר ביום 18.09.11.
2. לפיכך, ובשים לב להוראתו של סעיף 31 לחוק חופשה שנתית, התשי"א-1951 (להלן - **החוק**), הקובע כי תקופת ההתיישנות לכל תביעה, אזרחית או פלילית, על פי החוק, היא בת 3 שנים, העבירה התיישנה.
3. עוד טענו הנאשמים כי המאשימה נקטה בשיהוי ניכר בהגישה את כתב האישום לאחר פרק זמן כה ארוך מביצוע העבירה לכאורה. בנוסף, במסגרת הליך אזרחי שהתנהל בין העובד לבין הנאשמת בבית דין זה (כב' השופט ש. טננבוים), הושגה פשרה בין הצדדים ושולמה לעובד יתרת פדיון החופשה השנתית לה היה זכאי.
4. לטענת הסניגור, משסולק המחדל, שוב אין צורך בניהול ההליך הפלילי כנגד הנאשמים.

5. המאשימה בתגובתה הקדימה וטענה כי אין לתוצאות ההליך האזרחי נפקות לגבי ההליך הפלילי, במיוחד לאור העובדה שההליך הנ"ל הסתיים בפשרה, מבלי שניתנה הכרעה שיפוטית ערכית ביחס לעבירה הנטענת.
6. ביחס לטענת השיהוי, טענה המאשימה, כי בהתאם לחומר הראיות שבידיה, העסקתו של העובד הסתיימה ביום 18.12.2011, ולא כנטען ע"י הנאשמים. לפיכך, פדיון דמי החופשה השנתית, היה צריך להשתלם לעובד עד ולא יאוחר מיום 10.01.2012 ומכאן, שמועד ביצוע העבירה הוא 10.01.12 וכתב האישום הוגש ביום 18.12.2011 ולכן לא מלאו 3 שנים.
7. ככל שקיימת מחלוקת עובדתית ביחס למועדים, הרי שמדובר במחלוקת עובדתית שהמקום לבררה הוא במסגרת דיון ההוכחות.
8. ביחס לטענת השיהוי, טענה המאשימה כי לא נפל פגם בהתנהלותה באופן שמצדיק הפעלת סנקציה כה דרסטית כביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק, שממילא הנו סעד שניתן במשורה.
9. בתשובתם לתגובת המאשימה, הטעו ב"כ הנאשמים כי המועד הקובע לענין תשלום פדיון דמי החופשה הוא מועד הפסקת עבודתו של העובד וכי אין מחלוקת כי מדובר ביום 18.12.2011, אלא שמועד זה אינו רלוונטי, שכן המועד הקובע הוא 18.09.2011 - מועד הפסקת עבודתו בפועל.
10. הסניגורים שבו והטעו כי גם אם יוחלט כי העבירה לא התיישנה, הרי שאין חולק כי כתב האישום הוגש בשיהוי ניכר המצדיק את ביטולו.

דיון והכרעה

11. הלכה היא, כי גם אם טרם חלפה תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק, לבית המשפט הסמכות לדחות תובענה מחמת שיהוי. במישור האזרחי, קובעת הסייפא לסעיף 2 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958 (להלן - **חוק ההתיישנות**), כי בית המשפט לא יזדקק לתובענה שנטען לגביה כי התיישנה, ואולם, "**אין בהתיישנות בלבד כדי לבטל את הזכות גופה**".
12. לפיכך, והואיל ויש בטענת השיהוי כדי לקצר את תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק, הרי שבכל הקשור למישור האזרחי, ומתוך רצון לכבד את זכות הגישה לערכאות ואת ציפייתו של בעל דין לפעול במסגרת תקופת ההתיישנות שנקבעה בחוק, טענת שיהוי לא תתקבל בנקל (ראו: ישגב נקדימון, **הגנה מן הצדק** (מהדורה שנייה), 2009 עמ' 347 (להלן - **נקדימון**)).
13. באשר למשפט הפלילי, סעיף 9(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן - "**החסד"פ**") קובע את תקופת ההתיישנות של דרגות העבירות המנויות בחוק העונשין.
14. ארבעה טעמים מרכזיים לכך, כמפורט להלן (נקדימון, 349-350).

א. האינטרס הציבורי של שכחה, מחילה ויציבות חברתית. אינטרס זה מגלם עיקרון, לפיו בחלוף הזמן הולך ופג העניין הציבורי שבהעמדת העברין לדין,

עד אשר ניהול ההליך הפלילי בעניינו מתייתר.

ב. הזכות לסיום מהיר של ההליך הפלילי על כל שלביו, נוכח המתח נפשי בו נתון נאשם, הסטיגמה החברתית הנלווית למעמדו של מואשם בפלילים, שיבוש אורחות חייו של הנאשם ושל משפחתו והמשאבים שנאשם צריך להשקיע בהגנתו;

ג. הצורך בבירור האמת והחשש שבחלוף הזמן זכרונם של עדים מתעמעם. כמו כן, אין לדרוש מנאשמים לשמור על מסכת הראיות שלהם זמן רב לאחר ביצוע העבירה;

ד. תועלתנות- תקופת ההתיישנות ממריצה את רשויות אכיפת החוק לסיים את טיפולן במהירות.

15. לאמור לעיל קיים סייג הקבוע בסעיף 9(ג) לחסד"פ אשר קובע כי בעבירות מסוג פשע או עוון, ככל שחל אירוע מנתק, תחל תקופת ההתיישנות ממנו ואילך. אירוע מנתק, לענין זה, הנו, בין היתר, פעולת חקירה על פי חיקוק, הגשת כתב אישום או הליך מטעם בית משפט.

16. מן המקובץ עולה, כי ניהול ההליך הפלילי לאחר זמן רב מידי, הגם שבמסגרת תקופת ההתיישנות הסטאטוטורית, עלול להיות מנוגד באופן מהותי לעקרונות של צדק והגינות משפטית (נקדימון, 351).

17. דוקטרינת ההגנה מן הצדק באה, אשר באה ליתן מענה לקושי זה, קיימת בשיטות משפט נוספות ונקלטה לדין הישראלי בפרשת **מירום נ' מדינת ישראל** (ע"פ 125/74 **מירום, חברה למסחר בינלאומי בע"מ נ' מדינת ישראל**, פ"ד ל(1) 57 (1975). ראו בעניין זה סקירתו הנרחבת של נקדימון בעניין משפט משווה בעמ' 351 עד 360.

18. זאת ועוד. גם רשויות אכיפת החוק הכירו בנזקים שעלולים להיגרם כתוצאה משיהוי בכתב אישום ובאוגוסט 2008 יצאה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה (4.1202) שעניינה: **משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום** (להלן - **הנחיית היועמ"ש**).

19. בשל חשיבות הדברים, נביא את תמצית דברי המבוא להנחייה כלשונם (כל ההדגשות להלן הוספו - א' ש'):

"כחלק מהרצון לייעל את ההליך הפלילי, קיימת חשיבות רבה בקיצור משך הזמן הנדרש לחקירה המשטרתית של חשודים בעבירה, להכנת כתב אישום על ידי המשטרה או פרקליטות המדינה ולדין בבית המשפט עד הכרעת הדין. הליכים פליליים מהירים, הממחישים היטב את הקשר בין העבירה לבין העונש, יש חשיבות רבה כגורם מחנך ומרתיע, כלפי עבריינים ואף כלפי הציבור, ואילו הליכים פליליים המגיעים לכלל דיון והכרעה בבית המשפט זמן רב לאחר מועד העבירה, לעיתים קרובות אין אפשרות לקיים אותם כראוי. ככל שעובר הזמן כך גדל הקושי להביא ראיות מלאות ואמינות. בכך יש להכביד על ניהול המשפט, לעיתים על התביעה ולעיתים על ההגנה, אולי אף יותר על התביעה, שכן עליה מוטל להוכיח את האשמה מעל לכל ספק סביר. כמו כן, בית המשפט הגוזר עונשו של עבריין זמן רב לאחר מועד העבירה עשוי להתחשב בזמן שעבר כדי להקל בעונש, עד כדי כך שלעיתים העונש נראה בלתי הולם את העבירה, וערכו כגורם מחנך ומרתיע נפגם במידה רבה. זאת בין היתר, משום שהזמן בו נתון אדם להליכי חקירה ומשפט נחשב לעינוי דין ומקובל לראות בו עונש כלשעצמו". (סעיף 1(א) להנחיית

היועמ"ש).

ובהמשך -

"... חלוף הזמן יכול להשפיע גם על זכרונם של העדים ועל האפשרות לסמוך על עדויות מלאות ואמינות..."
(סעיף 1(ב) להנחיית היועמ"ש).

"... על יסוד טעמים אלה וכעניין שבמדיניות, חלוף זמן רב מאז החלה החקירה עשוי לעיתים להיות שיקול לסגירה של תיק פלילי או להימנעות מהגשת ערעור. זאת כאשר השיהוי נגרם בשל אופן הטיפול בתיק על ידי המשטרה או על ידי פרקליטות המדינה, ללא צורך או צידוק בנסיבות המקרה, ובהיעדר שיקולים מיוחדים הדורשים את המשך ההליכים, כמו החומרה הרבה של העבירה או סיכון רב לציבור" (סעיף 1(ג) להנחיית היועמ"ש)

20. בפרק 3 להנחיות, שכותרתו "משך הזמן ממסירת תיק החקירה ועד לקבלת החלטת התובע", מצינת ההנחייה פרקי זמן מירביים לטיפול, וביחס לעבירות מסוג עוון, קובעת יש לפעול לסיום הטיפול בתיק בתוך 12 חודשים.

21. מן המקובץ לעיל עולה, כי גם אם טרם חלפה תקופת ההתיישנות הסטטוטורית של העבירה המיוחסת לנאשם, ובית המשפט מצא כי כתב אישום הוגש בשיהוי בנסיבות בלתי מוצדקות או באופן הפוגע בזכות הנאשם למשפט הוגן, תקום לנאשם "הגנה מן הצדק" שתביא לביטול כתב האישום שהוגש בשיהוי.

22. לפיכך, על בית המשפט להפעיל ביקורת שיפוטית על ההעמדה לדין ועל ההליך הפלילי הלבר שיפוטי וההליך המנהלי שהובילו אליו, ועליו לפסוק על פי האיזון הראוי בין השיקולים הקוראים לקיים את המשפט הפלילי שהוחל בשיהוי או שלא לקיימו (ראו להרחבה: נקדימון, 367 וכן הפרק השביעי: "המודל המינהלי של ההגנה מן הצדק").

23. לאורם של העקרונות דלעיל, אבחן להלן את נסיבותיו של תיק זה.

ומן הכלל את הפרט

24. בתגובת המאשימה לא נטען דבר וחצי דבר בנוגע לפרק הזמן הארוך שחלף ממועד ביצוע העבירה לכאורה ועד למועד הגשת כתב האישום.

25. ממילא לא יוחסו לנאשמים כל מעשים או מחדלים שיש בהם כדי לקבוע כי יש להם חלק ונחלה בעובדה שחלף פרק זמן כה רב עד להגשת כתב האישום.

26. יצוין, כי בסעיף (ב) לפרק 3 בהנחיית היועמ"ש, מפורטים פרקי זמן שלא יימנו במסגרת פרקי הזמן המירביים. נסיבות המקרה דנן אינן באות בגדרם.

27. משכך, לא מצאתי כל צידוק להשתהותה של המאשימה להגיש את כתב האישום בסמוך לתום תקופת ההתיישנות,

שעה שכל חומר החקירה מצוי ברשותה זה מכבר.

28. התנהלות זו אינה סבירה, עלולה לפגוע בזכותם של הנאשמים לנהל את הגנתם כראוי ואינה עולה בקנה אחד עם הנחיות היועמ"ש ועם פסיקת בתי המשפט ביחס לדיני השיהוי במשפט הפלילי.
29. ההתפלפלות המשפטית על אודות המועד האחרון שעד אליו היה על הנאשמים לשלם לעובד את פדיון דמי החופשה שלו, והירידה לרמת דיוק של ימים ספורים, היא הנותנת כי מדובר בשיהוי ניכר; שיהוי שלא ניתן לו כל הסבר.
30. מקובלת עלי עמדת המאשימה, כי הסרת המחדל במסגרת ההליך האזרחי אינה בעלת השפעה על ההליך הפלילי, כי אם יכולה, לכל היותר, להילקח בחשבון במסגרת השיקולים לעונש כשיקולים לקולא לטובת הנאשמים, אלא שבנסיבות המקרה, סבורני כי מדובר בעינוי דין עבור הנאשמים וגם בהיבט הציבורי, קהה הצורך בניהול הליך פלילי כאקט מרתיע ומחנך.
31. לאור האמור לעיל, אני מקבל את בקשת הנאשמים להורות על ביטולו של כתב האישום מחמת שיהוי ניכר בהגשתו.
32. לאור התוצאה אליה הגעתי, מתייתר הצורך לדון בטענת ההתיישנות שהועלתה ע"י הנאשמים.

סיכום של דבר

אני מורה על ביטול כתב האישום כנגד הנאשמים מחמת הגנה מן הצדק בשל שיהוי ניכר בהגשת כתב האישום.

ניתנה היום, ח' אייר תשע"ו, (16 מאי 2016), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.